wordt onverholen uitgesproken, dat een dergelijk pogen allerminst in hun bedoeling ligt.

Maar juist omdat het bewustzijn ook van deze broederen is: *Jezus Christus gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid*, was het wenschelijk geweest, dat een andere dan deze, tot bekrijpverwarring aanleiding gevende, titel door hen voor dit hun werk ware gekozen. Zeker, deze titel: *Jezus Christus voor onzen tijd* klinkt, pakt, is berekend op effect. Ik kan mij begrijpen, dat 'n Drukkerij-Directie zoo'n titel uitdenkt, maar ik acht hem in meer dan één zin ongepast voor den inhoud van dit werk; en ook beneden de dignitеit van hen, die het hebben geschreven.

Daarbij komt dan nog, dat op het titelblad het cliché van een CHRISTUS-kop is afgedrukt, genomen naar de Christus-figuur op de bekende schilderij van MUNKACSY: *Christus voor Pilatus*, een uitbeelding van onzen Heiland waarvan ik mij niet kan voorstellen, dat het christelijk gemoed vrede mee kan hebben.

De ongelukkige gedachte om juist deze cliché boven den titel te plaatsen, zal wel weer zijn opgekomen bij de Directie der Hollandia Drukkerij te Baarn.

De zaak van den min gelukkigen titel wordt daar echter niet beter door.

Zelfs niet voor het debiet van het boek.

Ik acht het toch lang niet onmogelijk, dat vele christenmenschen, afgaande op dit titelblad, in de meening zullen gaan verkeeren, dat *dit* nu „de Christus voor onzen tijd" is — en het boek juist daarom ongelezen zullen laten.

En dit zou jammer zijn.

Niet alleen voor de Directie der Hollandia Drukkerij, die geen kosten gespaard heeft om hier mooi typografisch werk te leveren; en voor de zes schrijvers, die bij zoo jammerlijk misverstaan van hun waarlijk zoo prijzenswaardige bedoeling, velen niet zouden bereiken; maar ook voor de menschen zelf, die om dit misverstand van dit boek geen kennis zouden nemen, want zij zouden zich daarmee de genieting onthouden, die de lezing van 'n boek als dit vermag te bieden.

Wat dit laatste betreft, spreek ik hier uit ondervinding.

Ik zelf toch heb onder de lezing van dit boek veel genoten, al komt er ook veel in voor, waartegen ik zwaarwichtige bedenkingen heb.

In het eerste, het inleidend hoofdstuk zet PROF. DE LA SAUSSAYE het doel van het boek uiteen.

Hij wijst hier de Christelijke gemeente op hare plicht om „oog en oor niet te sluiten voor wat buiten haar kring aangaande haar Heiland gezegd wordt". „Daarin moge zij soms vijandschap speuren maar toch ook wel behoeften". „Het plichtverzuim om dit na te laten, wreekt zich doordat de geloovige zijn invloed in de wereld er bij verliest en zelfs onvast wordt tegenover de aanvechtingen van den tijdgeest." „Maar", zegt de hoogleeraar, „de zaak zelf is verre van eenvoudig". „De vragen zijn ingewikkeld en veelzijdig. Het is het *doel* van dit geheele geschrift er over te handelen en van dit inleidend hoofdstuk se zoo scherp mogelijk te stellen".

De heer DE LA SAUSSAYE schrijft zeer voornaam, maar niet altijd even duidelijk. Men moet hem zoo nu en dan ondervangen om zijn bedoeling te vatten.

Ik doe dit hier, en dan zijn, naar ik meen, ook in verband met wat hij op een vorige bladzijde zegt van: „het zitten en vragen of de tijdgeest normaal dan wel ziekelijk is", „een vragen en zitten dat behoort tot de taak waar aan de Christelijke gemeente zich niet mag onttrekken", — met die „ingewikkelde en veelzijdige vragen" waarover te handelen „het *doel* van dit geschrift is", door hem gemeend: de vragen, die de tijdgeest stelt aangaande den Christus. Vragen waarbij het dan op aankomt „goed en kwaad te leeren onderscheiden"; te vragen en te zitten wat daarin vijandschap, wat daarin behoefte is.

Metterdaad stelt de geachte schrijver dan ook als zoodanige „vragen", opgekomen „in de geestelijke geschiedenis der laatste halve eeuw", die naar de waarde der bronnen van de geschiedenis van Jezus", en wel met het doel om „de historische kern der berichten te vinden om een beeld van den stichter des christendoms te kunnen teekenen; verder, „die naar de sociale verhoudingen", want ook in die vragen „wil men Jezus betrekken"; eindelijk de vragen opgekomen naar aanleiding van de vergelijkende studie der godsdiensten, en wel bepaaldelijk deze: „waarin is de verlossing die Jezus aanbrengt anders, hooger, reëler dan die welke elders wordt gevonden?"

„Zoo brengen alle vragen en richtingen te midden waarvan wij leven, het beeld van Jezus naar voren" en is het de taak aan de geloovigen opgelegd „ „ien Jezus tot de kinderen der eeuw te doen spreken naar hun waarachtige nooden". Maar, PROF. DE LA SAUSSAYE, die allerminst van zins is het „eeuwig evangelie te plooien, om te buigen naar den geest der eeuw": verzuimt niet hierop te laten volgen: „Daarbij mag men natuurlijk Jezus niet ontdoen van wat hem tot den Heiland der menschheid maakt."

Een woord waarvoor ik den inleider dankbaar ben, al had ik ook niet anders verwacht.

Dit eerste hoofdstuk is als het ware het program van het geheele werk.

„Een poging om Jezus Christus te doen spreken tot de kinderen der eeuw naar hun waarachtige nooden, doch zonder hem te ontdoen van wat hem tot den Heiland der menschheid maakt".

Welk christen zou voor dit pogen, voor deze bedoeling geen sympathie hebben?

Hierin ligt dan ook voor mij het aantrekkelijke van dit boek.

Maar toch mag ik reeds hier niet verzwijgen, dat er in dit boek ook is wat mij afstoot.

Wanneer toch de heer DE LA SAUSSAYE op zijn het laatst door mij geciteerde woorden laat volgen: „Maar het is zondige traagheid hem (Jezus) te vereenzelvigen met de formules waarin eens het kerkelijk verleden hem beschreef, en daardoor de prediking van zijn ersoon en Evangelie niet levend maar versteend, in een vreemde taal, te brengen aan harten die er vatbaar voor kunnen zijn of worden." p. 6; en wanneer hij op p. 36 schrijft van den kerkelijken dogmaticus: „hij zoekt het in vergankelijke en vergane vormen, waarin 't verleden het geloof beleden heeft"; — dan valt het niet moeilijk hier des hoogleeraars bedoeling te vatten.

Want, — „Jezus te *vereenzelvigen* met wat voor formules ook," — welk verstandig mensch heeft dit nu ooit gedaan? Mocht iemand dit hebben gedaan of nog doen, ik zou hem liever beklagen dan hem met Prof. SAUSSAYE nog gaan beschuldigen. Immers zulk een abnormaal, van de eerste der logische normen afwijkend denken, ware geen „zondige traagheid", maar bedenkelijke, deerniswaardige stoornis van het denkvermogen. Wat de geachte inleider hier bedoelt zal dus wel zijn, dat men van Jezus niet mag spreken in „de formules waarin het kerkelijke verleden hem beschreef," omdat die formules de „vergankelijke en vergane vormen" (zijn) „waarin het verleden het geloof beleden heeft."

Hiermit nu, evenals als uit enkele beweringen van sommige der andere schrijvers, spreekt een zekere minachting voor het dogma en daarmee voor het verleden der kerk; een minachting, die mij onverdiend voorkomt; die mij voor de bereiking van het doel dat de schrijvers van *Jezus Christus voor onzen tijd* zich hebben gesteld, bedenkelijk toeschijnt; die mij niet sympathiek is.

(Wordt vervolgd).

Vereenigingsleven.

ONZE JONGELINGEN.

III.

Jongelings- of Jongemannen-vereenigingen, behoorende tot de categorie, die wij in onze beide vorige artikelen bespraken, vindt men, zooals reeds gezegd werd, in het buitenland — dat wil dan natuurlijk zeggen, alleen in de gepronoceerd protestantsche landen — in haast alle plaatsen van eenige beteekenis, terwijl ze in ons land nog slechts als uitzondering voorkomen. Naast de reeds genoemde vereenigingen te 's Gravenhage en Rotterdam, kan nog vermeld worden die te Arnhem, benevens de vereeniging „Excelsior" te Amsterdam, hoewel deze laatste niet in allen deele met de zustervereenigingen overeenstemt, wat hare wijze van werken betreft.

Van de buitenlandsche vereenigingen hier een reeks te gaan opnoemen, zou geen nut hebben, waar de voornaamste ervan vermeld worden in de practisch saamgestelde jaarboekjes onzer beide groote jongelingsbonden.

Schrijver dezes heeft steeds bijzonder aangename herinneringen bewaard aan de Junge Männer Verein te Hannover, in welker midden hij jaren geleden vaak vertoefd heeft, en waar tal van jongelieden uit binnen- en buitenland steeds op de meest sympathieke wijze ontvangen werden. Van die voortreffelijke vereeniging, die overigens in zeer sterke mate een methodistisch karakter draagt, zij hier met eere melding gemaakt.

Evenzeer methodistisch van karakter is de Berlijnsche Vereeniging, die een bijzondere vermaardheid geniet, en doorgaat voor een model op dit gebied.

Deze vereeniging organiseert zelfs cursussen voor de zoogenaamde Algemeene Secretarissen — de hoofdleiders van dergelijke vereenigingen — aan welke o. a. ook door personen uit ons land wordt deelgenomen.

Alvorens dan ook geheel van deze rubriek afstappen, kunnen we niet nalaten uit de degelijke christelijke week illustratie *De Spiegel* eenige bijzonderheden over te nemen omtrent de laatstgenoemde vereeniging. Het schetsje geeft een heel aardigen kijk op het leven in zulk een Junge Männer Verein, en komt voor in het nummer van bedoelde illustratie van 12 Oct. jl.

We lezen daar aldus:

Wandelt men in dien avond de voorname Wilhelmstrasse te Berlijn door, dan komt men onder een doodschen indruk. De reuzenge bouwen aan weerszijden, waar de verschillende regeeringsbureaux hun zetel hebben, zijn verlaten door de talrijke beambten, en daarmede heeft ook het verkeer op straat negenoog opgehouden. Bij de Leipzigerstrasse kroelt even de wereldstadsdrukte voorbij; maar verder gaande is alles weder rustig totdat men in de nabijheid van de Anhalter Bahnhof, een der groote stations van Berlijn, komt.

Wij worden hier op onze wandeling gestoord door een vriendelijken jongen man, die eenig drukwerk overreikt en noodigt een gebouw binnen te treden, naast welks groote poort wij met verrassing een muurbord opmerken, dat meldt, dat wij voor het gebouw der Christelijke Jongemannen vereeniging staan.

Met verbazing vervult de omvang van het gebouw ons, waarvan het voorste gedeelte als hôtel is ingericht. Van het aanbod gebruik makend om verder te gaan, komen wij op een binnenplaats, rondom door voornaam bouwwerk besloten. Zie, daar is de ingang! Hoed, stok en jas worden bereidwillig in ontvangst genomen, en aan de garderobe, die hier een plaats vindt, bemerkt men onmiddelbjk dat velen zich in het gebouw moeten ophouden.

De vriend, die ons binnenbracht, gaf ons over aan het geleide van een der leden van de Commissie van ontvangst, die ons verzekerde, dat er op dat oogenblik zeker ruim duizend jongelingen in de verschillende zalen aanwezig waren. Toen begon de wandeling: eerst de ontvangkamer, waar steeds een bestuurslid aanwezig is om alle inlichtingen te verstrekken, dan het bureau der vereeniging, waar de secretaris generaal dagelijks van 9 uur 's ochtends tot 10½ uur 's avonds den scepter voert. Hier is de leeskamer met meer dan 200 verschillende couranten, daar de bibliotheek met 10.000 deelen. Een schrijfkamer geeft gelegenheid correspondentie te voeren. Op het portaal een groot zwart bord, waarop al de werkzaamheden vermeld zijn, die de eerstvolgende dagen plaats vinden. De gymnastiekzaal is op het oogenblik in gebruik voor de knapen afdeeling. Hoe gezellig zijn zij daar bezig met levendige gesprekken, lectuur, of in een groepje vereenigd Christelijke liederen zingend. De eigenlijke conversatiezaal der vereeniging is rijk voorzien van schilderijen en maakt een zeer aangenamen indruk; er naast is de zaal, waar men zijn avondmaal kan gebruiken.

In de groote zaal wordt door een predikant over de Evangelisatie gesproken; in een kleine zaal vertelt een koopman, die een reis door Azië maakte, van wat hij zag en ondervond. Afzonderlijke kamers voor afdeelingen van barbiers, vleeschhouwers, kelners treffen wij aan. Op een deur lezen wij „Skandinavische kamer". Onze geleider ziet even naar binnen, doch sluit weder behoedzaam de deur. Wij zullen niet binnengaan; Zweden, Noren en Denen hebben zich vereenigd tot een bidstond. Wij gaan voorbij kamers waar cursussen worden gehouden, en telkens klimmen wij weder een trap op, totdat wij op de bovenste verdieping komen. Daar is het een en al licht en kleur en vroolijk gezang. De soldatenafdeeling is bijeen om zich in Christelijke omgeving te verpoozen van den in Duitschland zoo zwaren dienst.

Ja, waarlijk, dat zullen wel een duizend jonge mannen zijn geweest, die wij overal hebben aangetroffen. Dit is een echt tehuis voor jongelui uit den vreemde, en voor de Berlijnsche jongelingschap, die het huiselijk leven mist, zooals wij dat door 's Heeren goedheid kennen.

En bij alles is in dit gebouw het doel: te verkondigen, dat er geen andere naam onder den hemel tot zaligheid gegeven is, dan de Naam van Jezus.

Welk een kosten gaan er met zulk een werk gepaard! Zeker, de contributies zijn juist voldoende voor vuur en licht; maar goede vrienden van den arbeid in Gods Koninkrijk zorgen door vaste bijdragen nog voor een 30.000 Mark.

Toch blijft er steeds een 10 a 12.000 Mark jaarlijks noodig, waarvan men vooruit niet weet hoe te er komen zullen. Het bestuur is daarmede zeer tevreden. Het zegt: Zendingswerk zal ook financieel een geloofszaak moeten blijven.

Tot zoover *De Spiegel*.

En hiermede nemen wè dan meteen afscheid van dit type van Jongemannen vereenigingen, om in een volgend artikel één en ander mede te deelen omtrent het *Nederlandsch Jongelingsverbond*.

Officieele Berichten.

GORINCHEM Zondag 9 Febr. j.l. was voor de gemeente alhier een blijde dag. In de morgengodsdienstoefening werd onze beroepen leeraar, Ds. C. Lindeboom, bevestigd door zijn zwager, Ds. Hoekstra van Hazerswoude, die tot tekst had Joh. 3: 30—31.

's Avonds deed de bevestigde leeraar zijne intrede met een prediking over Joh. 8: 12.

Na kerkeraad, gemeente en bevestigde hartelijk toegesproken te hebben, bracht hij in herinnering wat Ds. van Andel 14 jaar lang voor de Gorinchemsche gemeente geweest was, en richtte daarop een woord van dank tot den heer Uijtenhoudt, die een tijdlang als hulpprediker de gemeente gediend had.

Hierop heette de heer H. A. van Andel Hantz, namens kerkeraad en gemeente, den nieuwen leeraar welkom, en verzocht te zingen Ps. 72: 11.

Beide malen was een groote aandachtig luisterende schare aanwezig.

Namens den Kerkeraad van Gorinchem:

J. H. VAN NEEDE, *scriba*

Kort Verslag van de Vergadering der Classis Brielle, gehouden den 6den Februari 1908.

1. De Vergadering wordt op de gebruikelijke wijze geopend.

2. Op één na zijn al de kerken wettig vertegenwoordigd. Aan drie diakenen, in de plaats van afdeelingen afgevaardigd, wordt zitting en keurstem verleend.

3. De notulen worden gelezen en onveranderd goedgekeurd.

4. Met den kerkeraad van M. zal bij de visitatie gesproken worden over enkele aangelegenheden die kerk betreffende, in verband met de procedure.

5. De visitatie in de kerken van Flakkee zal D. V. zeer spoedig plaats vinden.

6. Van de Classis Schiedam is bericht ingekomen, dat de Classis Brielle voor zes Zondagen in dit jaar op hulp van een vacante kerk rekenen kan.

7. Aan de aanvragen om vacatuurdiensten zal zooveel mogelijk worden voldaan.

8. De verzoeken van hulpbehoevende kerken, om een geldelijke toelage, worden toegestaan. Van een tweetal moeten die nog worden onderzocht.

9. Er zal een lijst voor collecten worden opgesteld, die op een vasten tijd moeten worden gelnd.

10. De Classis zal voortaan des Woensdags, in plaats van Donderdags, vergaderen.

11. De administratie van den quaestor wordt nagezien, en in de beste orde bevonden.

12. Als depp. voor de examens werden benoemd: Ds. Aalberts als pr. en Esselink als sec.; en voor de zending Ds. Kok.

13. Het voorstel inzake het verband tusschen de Theol. Fac. der V. U. en de kerken, zal in de vergadering van Mei in behandeling komen.

14. N. Helvoet zal de e.k. vergadering der Classis bijeenroepen.

15. De Vergadering wordt op de gebruikelijke wijze gesloten.

Namens de Classis voornoemd,
A. DELFOS, *Act.*

H. 7 Febr. '08.

Vergadering van de Classis Gouda, gehouden 4 Februari 1908.

1. Ds. Dalhuizen opent de vergadering met het laten zingen van Ps. 84: 6 en gebed.

2. De credentiebrieven worden nagezien door Ds. Wielenga en br. de Gruijter en in orde bevonden. Alle kerken zijn regelmatig vertegenwoordigd.

3. In het moderamen nemen zitting Ds. Taal als praes., Ds. Steinhart als ass. en Ds. Andree als scriba.

4. De notulen worden voorgelezen en goedgekeurd.

5. Ingekomen stukken:

a. Een voorstel van de kerk van Ouderkerk om meerdere hulp te verleenen aan vacante kerken. Dit voorstel wordt aangenomen.

b. Een schrijven van br. J. te L., hetwelk voor kennisgeving wordt aangenomen.

6. Examen van den Eerw. Heer Kamper, ber. pred. bij de kerk van H. Als dep. part. syn. zijn tegenwoordig Ds. Doorn, Ds. Schoemaker en Ds. Dalhuizen.

Na het onderzoek wordt Z. Eerw. met algemeene stemmen toegelaten.

7. Dr. Esser, miss. dienaar des Woords, spreekt een woord van afscheid, hetwelk door den praeses wordt beantwoord.

8. Het voorstel van de redactie van de Goudsche kerkbode komt in behandeling. Na breede discussie besluit de classis: De kerken erkennen deze kerkbode als officieel orgaan der classis.

9. De vacaturebeurten worden aldus geregeld: Lekkerkerk: Ds. Andree, Ds. v. d. Berg en Ds. Steinhart; Zevenhuizen: Ds. Wielenga en Ds. Hagenbeek; Reeuwijk: Ds. Sap en Ds. Dalhuizen; Haastrecht: Ds. v. Dijk.

10. Bij de rondvraag naar Art. 41 D. K. O. ontvangen de kerken van K. en O. advies. Reeuwijk wordt op aanvrage *f* 150 toegezegd voor de beroeping van een Dienaar des Woords.

11. Rapport wordt uitgebracht inzake het nazien der boeken van de classis, quaestor en zending. Alles was in orde bevonden.

12. De kerken van Gouda en Oudewater deelen mee dat zij het beroep van Dr. Esser gesapprobeerd hebben.

13. Op de volgende vergadering moeten de collecten voor Theol. fac. V. U. en voor hulpbehoevende kerken binnen de classis gestort worden.

14. Als roepende kerk voor de volgende vergadering wordt aangewezen Ouderkerk a/d IJsel.

15. De vergadering wordt door den voorzitter gesloten met dankgebed.

In naam der classis,
Ds. A. ANDREE.

Buitenland

Duitschland. Een pleidooi voor de vrijheid der Kerk.

Wij deelden het een en ander mede omtrent de vergadering van de algemeene synode der Pruissische landskerk, waardoor de traktementen der predikanten zoo aanmerkelijk werden verhoogd. Van de zijde van „liberale" theologen is tegen de besluiten dier vergadering geprotesteerd, doch nu komt de in onze kringen bekende predikant Kolfhaus zich tegen de nieuwe ordeningen, door de synode gemaakt, verklaren. Deze schrijft toch in de *Reformirte Kirchenzeitung*, dat de manier waarop de nieuwe bepalingen tot stand kwamen, niet te prijzen valt. Immers, de voorstellen van den *Oberkirchenrat* bleven tot kort voor het saamkomen der synode geheim, en ze werden in alle haast in de vergadering doorgedreven, voordat iemand zich over de diepingrijpende veranderingen heeft kunnen uitspreken. Met der daad is een besluit door een kleine vergadering van notabelen doorgedreven, die men in geen geval voor een vertegenwoordiging der Evangelische kerk houden kan. Denkelijk zal de Kamer van afgevaardigden de besluiten der algemeene synode wel goedkeuren. De beide westelijke Provinciale Synoden hebben slechts voor een tamelijk onbeduidende verklaring hunne toestemming te geven. Bedenkingen tegen deze wet komen dus te laat; de Opperkerkeraad heeft het net zoo snel dichtgetrokken, dat eerlijke tegenspraak onnut geworden is.

Er werd besloten dat het predikantstractement van 2400—6000 mark bedragen zal. Dat de tractementen der leeraars moesten verbeterd worden, moet toegegeven. Maar nu zal het geval zich voordoen, dat in zeer vele gemeenten de predikant verreweg de rijkste man der gemeente is, zonder dat hij burgerlijke of kerkelijke lasten mede behoeft te dragen. Is zulk een toestand met het oog op het samenleven met de gemeente wel wenschelijk?

Is het ook wel goed dat een predikant, die weinig arbeid heeft, evenveel tractement ontvangt, als een dien een zware taak is opgelegd? Des te bedenkelijker is de weg, waarlangs men het verhoogd tractement zal verkrijgen: 2 pCt. van de geheele staatsinkomstenbelasting wordt daardoor gevorderd; daarenboven nog 1¼ pCt. voor persoonlijke voordeelen van de predikanten, terwijl men niet moet vergeten dat de door den Staat toegekende 10 millioen mark eveneens uit den zak der belastingbetalers genomen wordt. In Rijnland vermijden de predikanten het bijna angstvallig, voor zich zelven vorderingen aan de gemeente te doen; nu wordt om hunnentwil de reeds zoo diep ingedreven belastingschroef nog dieper gezet. Geven wij daarmede niet de socialistische drijvers een goed agitatiemiddel in de hand?

Boven alles hebben de groot-industrie-gemeenten daaronder te lijden. En zullen steeds meer nieuwe predikantsplaatsen geschapen, nieuwe kerken gebouwd worden; bij alle hoeken en einden heeft men financieele behoeften, en daarbij kan de kerkelijke belasting niet tot boven zeker peil gedreven worden, wanneer wij niet die deelen der gemeente die behept zijn met socialisme en materialisme, ertoe drijven willen om de kerk een scheidsbrief te geven. De 30—50 % die onze groote gemeenten voor hunne allernoodigste behoeften moeten heffen, zullen niet meer toereikend zijn, terwijl die kerken gedwongen zullen worden, duizenden en nog eens duizenden voor de persoonlijke voordeelen der predikanten op te brengen. Terwijl wij de grootste moeite hebben, bij de veelal zware lasten onzer gemeenteleden, het kerkelijk budget zonder vermeerderde kerkelijke belasting in evenwicht te houden, zullen wij van nu aan zware uitgaven moeten doen, die voor hun vreemde doeleinden dienen.

Wee echter die gemeente, die door armoede gedwongen wordt de helft van het geld dat zij noodig heeft van den staat te nemen. Voor het geld dat haar predikant voortaan meer krijgt, verliest zij de helft van haar vrijheid. Voortaan zullen die gemeenten, waarin het geld voor het tractement en de pensioen-verzekering van den predikant voor de helft of meer uit staatsmiddelen toevloeit, slechts om den anderen keer zelve hare predikanten mogen kiezen. Wij hebben vele arme gemeenten; de tractementswet van 1898 dwong haar, de staatskas te hulp te roepen. Men heeft haar bij het invoeren van die wet beloofd, dat zij om der wille van het tractement van den predikant niet meer belasting zouden behoeven te betalen. Nu worden zij voor het alternatief geplaatst: òf gij moet meer belasting betalen òf gij moet uwe vrijheid inboeten. Gij zijt arm en daarom kunt gij ook niet vrij en mondig zijn, want kinderen kiezen toch hunne leeraars niet. Het hatelijke hiervan is, dat de predikant hooger tractement krijgt, maar dat de gemeente, behalve haar geld, ook de helft van hare vrijheid kwijt is.

Denkt men dan dat wij predikanten er op uit zijn om de rechten der gemeente te verraden, in plaats van die te verdedigen?

Verder zal als een gemeente gesticht wordt, wanneer binnen twee jaar de predikantsplaats ingesteld wordt, de predikant door het kerkbestuur aangewezen worden, wijl bij een eerste keus het „gemeentebewustzijn" nog ontbreekt en het kerkbestuur beter in staat is, de behoefte der gemeente te kennen, dan de gemeente zelve. Bij onze verhoudingen moet bij het stichten eener gemeente verbazend veel kracht ingespannen worden. Het kerkbestuur vertrouwt, dat een nieuwe gemeente heel wat voorzichtigheid en offervaardigheid bezit; ook neemt het aan dat zij in staat is hare ouderlingen en vertegenwoordigers te verkiezen; maar de benoeming van een predikant is in hare handen niet veilig! O, hoe bang is men in Pruissen voor de vrijheid.

Ook wijst Ds. Kolthaus er op, dat de rechten der gemeente geschonden worden door de bepaling, dat wanneer een predikant door het kerkbestuur afgezet wordt, het kerkbestuur een ander in zijn plaats benoemt. Onze gemeenten, zoo zegt hij, weten over het algemeen met grooten tact den opvolger voor een hunner te vinden, en schenken den predikant harer keuze eerder vertrouwen, dan aan een opgedrongen leeraar.

De groote gemeenten worden gedwongen om predikanten met 15 dienstjaren te kiezen; het gevolg zal zijn, dat slechts oudere predikanten in de steden komen. In de groote gemeenten hooren zeker predikanten met veel ervaring, maar naast hen mogen ook de jongere krachten niet ontbreken met hun begeerte om te arbeiden en hunne geneigdheid nieuwe wegen te zoeken.

Het kerkbestuur grondt al deze eischen op den plicht om voor predikanten voor de militairen en voor het buitenland te zorgen, doch daarom moeten de rechten der gemeente niet aangerand worden.

Het slot van Ds. Kolfhaus' betoog luidt: „De provinciale synode heeft een verstrekkend besluit te nemen. De wet op de bezoldiging van de predikanten is er, en daarmede zullen wij het moeten vinden, hoe bedenkelijk dit mij en menigeen voorkomt. Anders staat het met het beroepingsrecht. Hier gaat het niet om de rechten der predikanten, maar om de rechten der gemeente, om de grondslagen van het gemeenteleven, om een beginselvraag, die niet afgedaan is door te wijzen op de schaduwzijden van de verkiezing van den predikant door de gemeente. Ook de aanwijzing van een predikant door het consistorium heeft haar schaduwzijde. Zoo ergens, moet in het godsdienstige, in het kerkelijke leven de grondstelling gehandhaafd blijven: de vrijheid boven alles en alles voor de vrijheid."

Wij zien uit dit alles, dat de geweten hofprediker niet ten onrechte gevraagd heeft om „meer vrijheid en meer zelfstandigheid" voor de Evangelische landskerk.

Korea. Vereeniging van de Presbyteriaansche kerken in Korea.

Drie en twintig jaren geleden begon de Noordelijk Presbyteriaansche kerk der Vereenigde Staten van N. Amerika in Korea te arbeiden. In 1889 ging de Australische Presbyteriaansche kerk te Fusan, in hetzelfde land gelegen, te werken. In 1892 kwam zich de Zuidelijke Presbyteriaansche kerk daarbij voegen, en in 1898 zonden de Canadeesche Presbyterianen zendelingen naar het Noord-Oosten van Korea.

Deze vier verschillende missies vormden ook afzonderlijke kerken. Gelukkig, dat sedert September 1907 de gedeeldheid van de kerken van Presbyteriaanschen oorsprong is weggenomen. Daartoe gemachtigd door de General Assembly der vier kerken, werden de vier groepen kerken tot één lichaam saamgesmolten en zoo is „de Presbyteriaansche kerk in Korea" geconstitueerd.

Deze kerk bestaat nu uit 986 kerken of groepen van belijders, die geregeld tot het houden van Godsdienstoefeningen samenkomen. Het aantal georganiseerde kerken is echter slechts acht en dertig; in die kerken zijn ouderlingen in het ambt gesteld. De kerk telt 17.890 toegelatenen tot des Heeren Avondmaal, daarbij 2,018 gedoopte kinderen en 21.482 catechisanten. De leden der gemeenten brachten verleden jaar voor Christelijke doeleinden *f* 117.500 samen.

De Koreaansche Presbyteriaansche kerk nam een eigen geloofsbelijdenis aan, en een eigen Kerkorde, die slechts in weinige punten verschilt van de Indische Presbyteriaansche kerk. Zij nam ook den verkorten Westminsterschen Catechismus aan, als het catechisatieboekje der kerk.

Gemengd Nieuws.

Van den 2den tot den 7den Januari l.l. werd te Liverpool de vierde internationale conferentie van den Engelschen studentenbond voor de zending (Student Volunteer Missionary Union) gehouden. Het doel van dezen bond is, die studenten welke voornemens zijn zendelingen te worden, tot elkander in betrekking te brengen en onder hun commilitones belangstelling en liefde voor de zending onder de heidenen te wekken en aan te wakkeren.

Deze bond werd in 1892 in Engeland opgericht. In een tijdsverloop van 15 jaar zijn in Engeland bijna 3000 mannelijke en vrouwelijke studenten tot dezen bond toegetreden, waarvan reeds 1289 op het zendingsveld arbeiden, terwijl een 800 tal zich nog aan de universiteiten of elders voorbereidt om den heidenen het Evangelie te gaan verkondigen. De conferentie werd door 2000 studenten en vertegenwoordigers van verschillende Zendingsgenootschappen bezocht. Behalve de afgevaardigden van de Britsche Universiteiten en Colleges namen 150 afgevaardigden van het vasteland aan de conferentie deel. De stad Liverpool ontving de vergaderden zeer vriendelijk, terwijl de Lord Mayor (burgemeester) der stad de leden der conferentie allen vriendelijk in de Townhall recipieerde. Voornamelijk werd op de vergaderingen gehandeld over het zendingsgebied in het verre Oosten. Zij, die hun kennis van wat op de zending betrekking heeft, zochten te vermeerderen, hadden op deze conferentie daartoe ruimschoots de gelegenheid

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE KLEINKINDEREN.

XXII.

NA VELE DAGEN.

Na ongeveer een half uur rijdens, hoorden onze reizigers een dorpsklok slaan. 't Was twee uur in den nacht. Lefèbvre wist nu dat Artot vlak bij lag.

Hij steeg af, nadat de onbekende de kinderen van hem had aangenomen, en dankte hem vriendelijk voor den grooten dienst hun drieën bewezen.

„We moeten nu zijwaarts af," voegde hij er bij, „en zullen hoop ik, den weg wel vinden."

„Ja, ja, ik begrijp u," zei de vreemdeling, zijn paard weer bestijgend. „Ik zou u, denk ik, juist geen dienst bewijzen, door met u tot Artot mee te gaan. Maar wees gerust, geen mensch zal weten dat ik u gevonden heb. Hier Tiras."

Hij zette zijn paard wat aan, en weldra was het geluid van hoefslagen nog slechts in de verte hoorbaar.

Wie de man was, die hem zoo te rechter tijd uit groote ongelegenheid kwam helpen, heeft Lefèbvre nooit geweten. Maar de oude man dankte in zijn hart den Heere God, die 't zoo had beschikt, en hem duaver veilig geleid. Langs achterwegen bereikte hij met de kleinen zijn erf, en verder veilig zijn huis. De oude huismoeder was opgebleven. Ze wist bij ervaring dat het laat zou worden, en heette hem hartelijk welkom, verblijd allen gezond en wel weer te zien. De meisjes gingen zoo spoedig mogelijk ter rust, maar de man moest eerst zijn wedervaren nog vertellen.

Nog vaak daarna maakten Marie en Elisabeth zulke tochten mee, die, onder des Heeren bewaring steeds goed afliepen, al was zulk „kerkgaan" voor ouden noch jongen gemakkelijk, en niet altijd was er een vriendelijk man die bereid was „een luttel te helpen dragen." Doch toen de kinderen allengs grooter werden, ging het beter; toen kon de vrouw des huizes ook eens gaan, als het niet te ver en het weder gunstig was.

Ge ziet, vrienden, 't waren toen andere tijden dan nu. Men had er wat voor over om den Heeren Woord te hooren, ook al zat men niet als wij, in welingerichte, bij koude vaak verwarmde kerken, die gemakkelijk zijn te bereiken, en ook niet bij nacht en ontijd beboeven bezocht te worden.

We kunnen er wel iets uit leeren!

* * *

We springen nu een tiental jaren over, een tijdperk dat groote veranderingen heeft gebracht.

De beide grootvaders Benoit en Rigol zijn ingegaan in de rust die overblijft voor het volk van God. Even trouw als eerst waren zij over hun kleinkinderen blijven waken, hadden hen